

**Nr. 68
Din 30 martie 2026**

**Dlui Mihai POPȘOI
Viceprim-ministru, Ministru al Afacerilor Externe**

Subiect: Avizul FIA la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 413/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare

Stimate domnule Viceprim-ministru,

Companiile membre ale Asociației Investitorilor Străini din Moldova (FIA) vă transmit salutul lor cordial și își exprimă întreaga considerație.

Prin prezenta, dorim să vă comunicăm **opinia membrilor FIA cu privire la proiectul Hotărârii de Guvern referitor la abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 413/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare**. În spirit constructiv și în vederea consolidării cadrului de funcționare a diplomației economice, prezentăm mai jos o serie de observații și propuneri.

I. Expertiza economică specializată — element esențial pentru atragerea investițiilor

Activitatea de atragere a investițiilor străine directe și de promovare a exporturilor presupune un nivel înalt de expertiză sectorială, care completează în mod necesar competențele diplomatice generale.

Personalul birourilor comercial-economice (BCE), detașat din cadrul și/ sau prin intermediul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), dispune, de regulă, de experiență practică relevantă în domenii precum comerțul exterior, politicile industriale, atragerea investițiilor și interacțiunea cu mediul de afaceri — expertiză distinctă și complementară celei diplomatice. Mai mult decât atât, funcționarii din cadrul MDED dețin atât experiența de cooperare și consultare cu mediul de afaceri, cât și o bază de date/ contacte a companiilor din RM și a investitorilor străini, care reprezintă un element cheie în activitatea BCE-urilor.

În același timp, detașarea consilierilor comercial-economici din cadrul MDED contribuie la asigurarea continuității dialogului cu mediul de afaceri, atât pe durata misiunilor acestora peste hotare, cât și ulterior, după încheierea mandatului și reîncadrarea în cadrul instituției delegatare. Acest avantaj nu este specific diplomaților detașați din cadrul aparatului central al MAE, având în vedere rotația acestora și schimbările frecvente de portofolii și direcții.

Din perspectiva investitorilor străini, interlocutorul economic din cadrul unei misiuni diplomatice este așteptat să ofere informații detaliate privind cadrul fiscal și de reglementare, oportunitățile sectoriale, procedurile de autorizare și facilitățile existente.

În acest context, transferul integral al responsabilităților de numire și coordonare către Ministerul Afacerilor Externe (MAE) ar putea conduce, în practică, la o reorientare a activității consilierilor comercial-economici spre dimensiuni preponderent diplomatice, în detrimentul obiectivelor economice și al rezultatelor măsurabile.

II. Rolul BCE-urilor în relația cu investitorii

În procesul de evaluare a oportunităților investiționale în Republica Moldova, atașatul comercial-economic reprezintă frecvent primul punct de contact operațional.

Acest rol implică o cunoaștere aprofundată a sectoarelor prioritare, a cadrului de reglementare, politicilor sectoriale, a facilităților disponibile și a ecosistemului economic local. Aceste competențe sunt tehnice și se consolidează în timp.

Deși diplomații de carieră au un rol esențial în reprezentarea statului, experiența arată că eficiența BCE-urilor derivă inclusiv din faptul că personalul provine din instituția responsabilă de politicile economice, fiind conectat direct la agenda investițională și la rețelele relevante de parteneri.

III. Posibile implicații asupra mediului investițional

FIA consideră importantă analizarea atentă a potențialelor efecte practice ale abrogării HG nr. 413/2017 asupra mediului de afaceri. În acest sens, semnalăm câteva aspecte care ar putea necesita o evaluare suplimentară:

- Eventuala aliniere a criteriilor de selecție predominant la profilul diplomatic ar putea reduce accentul pe competențele economice specializate și pe rezultatele investiționale;
- Lipsa unui punct de contact economic specializat în cadrul misiunilor ar putea îngreuna accesul investitorilor la informații și suport operațional;
- Gradul de ocupare al funcțiilor ar putea fi afectat, având în vedere provocările existente privind acoperirea unor poziții;
- Absența unui cadru normativ alternativ imediat aplicabil poate crea incertitudini privind continuitatea activităților;
- Schimbările instituționale realizate fără un proces extins de consultare pot fi percepute ca semnale de impredictibilitate;
- Continuitatea relațiilor deja stabilite cu parteneri externi ar putea fi afectată în lipsa unor mecanisme clare de tranziție.

IV. Necesitatea unui cadru normativ alternativ

Proiectul propune abrogarea unui cadru existent fără a prezenta concomitent un mecanism alternativ detaliat. Deși este menționată intenția elaborării ulterioare a unui regulament intern, considerăm că această abordare ar putea genera un interval de incertitudine normativă.

În opinia FIA Moldova, orice reformă instituțională în acest domeniu ar beneficia de implementarea simultană a unui cadru normativ alternativ complet, elaborat în consultare cu instituțiile relevante și cu mediul de afaceri.

V. Concluzie și recomandări

FIA susține modernizarea și eficientizarea diplomației economice și consideră că acest proces poate fi valorificat optim printr-o abordare coordonată și orientată spre rezultate.

În acest context, propunem respectuos:

- Analizarea oportunității de a continua procesul de avizare după definitivarea unui cadru normativ alternativ funcțional;
- Menținerea implicării active a MDED în procesul de selecție și monitorizare a activității consilierilor comercial-economici, cu clarificarea rolului de coordonare al MAE;
- Stabilirea unor indicatori de performanță clari și măsurabili pentru activitatea BCE-urilor;
- Instituirea unui mecanism formal de consultare periodică cu mediul de afaceri și/ sau invitarea mediului de afaceri la reuniunile Consiliului pentru diplomație economică (dispoziția nr. 130-d din 07.08.2024).

Republica Moldova are oportunitatea de a consolida în continuare diplomația economică, iar o abordare etapizată și predictibilă ar putea contribui la menținerea încrederii investitorilor și la valorificarea relațiilor existente.

În acest sens, FIA Moldova își exprimă disponibilitatea deplină pentru dialog și pentru a contribui, prin expertiza sa practică, la dezvoltarea unui cadru normativ eficient și sustenabil.

Cu deosebită considerație,

Ana Groza
Director Executiv

Notă: Asociația Investitorilor Străini reunește 25 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 17 țări, cu peste 20.000 de angajați. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește 2,6 miliarde euro, ceea ce constituie aproximativ 19% din PIB.

